
E-BLADET

DECEMBER 2025

INNEHÅLL

- 3 Redaktörens spalt
- 4 Ordföranden för pennan
- 5 Senaste aktiviteter
- 12 Kommande aktiviteter
- 14 Prinsessan Astrid blir en avgudad drottning i Belgien
- 15 Min Pilgrimsvandring september 2025 till Santiago de Compostela, Camino del Norte
- 17 Låg Atlantis i Skandinavien?
- 18 Bok- och författartips julen 2025
- 19 Julmarknader i Belgien 2025
- 20 Varmt tack för ert stöd till Svenska kyrkan i Bryssel!
- 22 Svenska Klubben i Belgiens minnesbok – De första 40 åren

Svenska Klubben i Belgien

Sätesadress:
Château d'Argenteuil Square de Argenteuil 5 B-1410
Waterloo

Postadress:
Avenue des Gaulois 35 B-1040 Bruxelles

Hemsida:
www.svenskaklubbenbelgien.org

Sammanställning
Kerstin Windahl

Design och redigering
Louise Hallström
Tomsarraipo@stock.adobe.com
Omslag: Färgfyrverkeri i Bois de la Cambre
Foto: Majken Nylund

Redaktörens spalt

Nu när året närmar sig sitt slut är det många som börjar reflektera över året som har varit. Själv har jag snarare tänkt tillbaka på åren som gått sedan jag tog över rollen som redaktör för e-Bladet 2022. Det är nästan svårt att förstå hur mycket jag har utvecklats – både professionellt och personligt.

Jag minns tydligt samtalet från min vän och e-Bladets dåvarande redaktör, Lotten Enell, när hon frågade om jag kunde tänka mig att ta över uppdraget. Lite nervöst, men med stor förväntan, tackade jag ja. Ett beslut jag i dag är väldigt glad över. Det väntade mycket nytt: att lära mig Adobe InDesign från grunden, att hitta fungerande arbetssätt tillsammans med redaktionsgruppen och att säkerställa att vi hade tillräckligt med material till varje nummer.

Redaktörsrollen är krävande, men den har gett mig oerhört mycket tillbaka. Framför allt har mina kunskaper inom digital design och formgivning utvecklats enormt. Från att i princip inte veta hur man tänker kring layout och design har jag nu svårt att låta bli att analysera form och struktur, både i mitt eget arbete och när jag ser andras.

Uppdraget har också varit betydelsefullt för mina svenskakunskaper. Som boende utomlands, där jag till vardags pratar väldigt lite svenska, har arbetet med e-Bladet blivit ett värdefullt sammanhang där jag regelbundet får skriva, läsa och prata svenska. Att dessutom fungera som korrekturläsare har gjort mig mer medveten om språket och mitt eget skrivande. Här vill jag särskilt tacka Stina F. Eriksdotter och Kerstin Windahl, som i början tålmodigt rättade mina överanvända "så" – något jag numera är betydligt mer vaksam på.

Under dessa år har Kerstin varit min klippa. Utan henne hade det helt enkelt inte blivit något e-Blad. Hon har kontakt med skribenterna, korrekturläser, ger värdefull återkoppling på mina utkast och letar ständigt efter intressanta ämnen till tidningen. För mig har hon varit både en mentor och en nära vän.

Att vara redaktör för e-Bladet är ett ideellt uppdrag, men ett mycket givande sådant. Det erbjuder ständig utveckling, samarbeten med engagerade människor och en stark koppling till det svenska språket och den svenska gemenskapen. För mig som utlandssvensk har det varit ett sätt att både hålla svenskan levande och bidra till Klubbens verksamhet – något som gör uppdraget meningsfullt långt utöver arbetstimmarna det kräver.

I denna utgåva av e-Bladet kan ni läsa om spännande besök till städer, slott och utställningar, om drottning Astrid, en häftig pilgrimsvandring till Santiago de Compostela, bok- och julmarknadstips mm. Jag önskar er alla en trevlig läsning och en riktigt god jul!

Louise Hallström

Foto: Louise Hallström, julgranen på Grand Place 2024

Ordföranden för pennan

Hurra! Hipp hipp hurra! Den svenska ambassaden i Belgien återuppstår efter ett regeringsbeslut i Sverige i februari i år. För många av Klubbens medlemmar i Belgien är detta sannolikt årets mest glädjande nyhet. Äntligen kommer vi åter att kunna ansöka om svenska pass och id-kort här i Bryssel istället för att resa till andra europeiska städer för denna nödvändiga procedur. Tyvärr dröjer det till årsskiftet 2026/2027 innan de nödvändiga maskinerna är på plats – men det är på gång! Vi håller ut och applåderar!

Utöver de konsulära uppgifterna att stödja svenskar som bor i eller besöker Belgien kommer den återöppnade ambassaden även att bättre kunna tillvarata svenska intressen i Belgien och Luxemburg, stärka de bilaterala relationerna samt strategiskt främja de redan starka handelsförbindelserna mellan Sverige, Belgien och Luxemburg.

Johanna Brismar Skoog är Sveriges nya ambassadör till Belgien och Luxemburg. Hon överlämnade sina kreditivbrev till H.M. Kung Philippe den 9 oktober. Johanna har haft en lång karriär inom Utrikesdepartementet och har tidigare varit ambassadör i Brasilien och Indonesien, samt tjänstgjort vid flera andra ambassader och vid Sveriges representation i New York. Hon har även arbetat för Business Sweden i New York och har därmed gedigen erfarenhet av att utveckla Sveriges relationer med andra länder.

Johanna har dessutom arbetat sex år vid Sveriges EU-representation i Bryssel och känner därför redan väl till hur livet är i Bryssel och Belgien. Hon är mycket trevlig och social och har redan deltagit i flera svenska arrangemang. Allt detta lovar mycket gott för ambassadörens och ambassadens fortsatta arbete för svenskar i Belgien samt för utvecklingen av relationerna med Belgien och Luxemburg.

Johanna är gift och har tre barn och barnbarn. Liksom många svenskar i Belgien har familjen bott i flera länder, och barnen lever nu som vuxna i olika delar av världen. För Johanna innebär återkomsten till Bryssel till viss del att

komma ”hem” till en av sina tidigare hemorter.

Under sensommaren och hösten 2025 har Klubben arrangerat flera aktiviteter, bland annat en ölprovning, ett stadsbesök i Liege samt en minnesfest för den svenskättade drottning Astrid av Belgien.

Nu står julen och julefriden för dörren. Nästa klubb-aktivitet blir att vi bidrar till Svenska kyrkans julgransplundring i mitten av januari. Välkomna dit.

Och mycket välkomna till Svenska klubbens årsmöte torsdag den 12 februari 2026 klockan 19.00 i Svenska kyrkan. Då får vi tillfälle att diskutera och besluta om vidare Klubb-aktiviteter under 2026. Klubben har en mycket stark ekonomi, tack vare en skicklig investeringsgrupp som förvaltat klubbens kapital väl med mycket god tillväxt och avkastning de senaste åren. Den goda ekonomin gör att vi kan satsa lite extra på någon aktivitet för våra medlemmar också under 2026. Kom med till årsmötet och besluta om vad vi skall satsa på 2026. Vid årsmötet kommer även ambassadören att tala om arbetet med att utveckla de svenska relationerna med Belgien och därefter svara på frågor från våra medlemmar.

Det är också dags att betala medlemsavgiften för 2026. Avgiften är 30 euro per familj och betalas som vanligt till Klubbens bankkonto. Närmare information finns på sista sidan i detta e-Blad.

Styrelsen önskar er alla en riktigt god jul och ett Gott Nytt År 2026!

Roland Bladh

SENASTE AKTIVITETER

Allting är historia och religion och det som finns det finns i tiden – vilket också kan kallas Gud

Text: Eva Bartholdsson; foto: Kerstin Windahl

En ny Hansaepok. Alexander Bard besökte Svenska Klubben och höll ett anförande om hur en ny Hansaepok kan komma, eller rentav håller på, att växa fram runt Östersjön. Vi fick ta del av historien om Hansans framväxt från 1100-talet och framåt, samt hur samarbeten och framväxten av särskilt teknikföretag redan har börjat ta form. Nya teknikföretag i Östersjöområdet utvecklar redan samarbeten och kan komma att bilda framtida teknikkuster.

Bard presenterade också sin senaste bok som han skrivit tillsammans med Jan Söderqvist kallad Process och Event och som avslutar den internationellt hyllade Narratologitriologin. I den beskrivs historien om västerländska idéer och varför människans sökande efter det gudomliga leder mänskligheten mot en Messiasmaskin med en egen agenda. Process eller själva historien leder till ett Event kallat Gud eller att Gud är något vi människor skapar för att vi behöver det. Process är en pågående förändring, som hur idéer växer fram, och Event är enstaka händelser inom en process, som skapandet av Gud i en cybernetisk tidsålder. Dessa begrepp utforskas ur ett filosofiskt, religiöst, sociologiskt, historiskt och psykologiskt perspektiv. Ett intressant inslag är hur det i boken klart framgår att en socioanalys alltid bör föregå en psykoanalys.

Vidare beskrivs i boken hur religionerna växer fram ur zoroastrianismen, som är en iransk religion som grundades av Zarathustra för ca 3000 år sedan. Den anses ha influerat utvecklingen av religioner som kristendomen, judendomen och islam. I zoroastrianismen anses människan vara fri att välja mellan det onda eller det goda samt att de är ansvariga för sina verk. Genom zoroastrismen skapades zurvinismen med guden Zurvan som representerar just tiden. Zoroastrernas symbol för tillvarons ständiga föränderlighet längs tidsaxeln är elden och zoroastrismen omvandlas till brahanismen i Indien där andningen blir dess symbol genom yogan. Zoroastrerna lägger till eventologin som kan leda historien i en ny riktning och åstadkomma varaktig

förändring. Zoroastrernas masdagarna eller kärlek till visdomen översätts så småningom till grekiskans philosophia. Idén om dialektiken mellan process och event är således den enda radikalt nya idén under hela den nedteknade idéhistorien eller -filosofin om världshistorien som en berättelse om process och event. Vad vi behöver är, enligt författarna, en religion baserad på teknologi för att klara av det nuvarande paradigmskiftet från industrialismen till informationalism och från kapitalism till attentionalism. Vi kan inte agera i en ny värld samtidigt som vi tänker i en gammal.

Bards nästa projekt är att bygga ett eldtempel på en gård i Östergötland. Zoroastrerna tillbedjer sin gud flera gånger per dag i eldtempel (agiary), där elden symboliserar Guds ljus och vishet - och vi är närmare gudarnas tidsålder än vi tror.

Boken är kanske inte helt lättläst om man inte läst författarnas tidigare verk men den är definitivt lärorik och själv ler jag ofta när jag läser den. Nu ska jag fortsätta att läsa för jag har ännu inte kommit så långt i själva läsandet.

Klubbens guidade tur i Liège 28/9 2025

Text & foto: Staffan Ceder

Vädret stod oss bi med en blå himmel och behaglig temperatur när vi samlades i Liège söndagen den 28 september. De flesta anlände med tåg och kunde då beundra arkitekturen i järnvägsstationen Guillemins. Turen utgick från turistbyrån i stadens centrum, där vi träffade vår guide Jacques Gilson. Han hade tidigare varit yrkesofficer i den belgiska armén och till största delen varit baserad i Tyskland. Normalt sett guidade Jacques på franska, tyska och nederländska, men denna dag fick han göra det på engelska.

Förmiddagens guidade promenad ägde rum i stadens historiska kvarter, som fortfarande utgör en del av stadens centrum med affärer och restauranger. Jacques hade mycket att berätta om byggnadernas fasader och vad som kännetecknade olika epoker och stilar. På Place Saint-Barthélemy beundrade vi, förutom kyrkan och de historiska byggnaderna, statygruppen i järn som symboliserar furstebiskoparnas förakt för den levnadsglada menigheten.

Lunchen intogs av oss 14 under gemytliga former vid ett långbord på restaurang As Ouhès. De stora köttbullarna (boulets à la liégeoise) med till hörande pommes frites smakade utmärkt. Det blev dock väl

mäktigt med efterrätten, som bestod av gaufre de Liège.

Mittemot restaurangen ligger stadshuset. När kung Leopold III och drottning Astrid besökte Liège 1935 var det svåra tider med hög arbetslöshet. När drottning Astrid med den då 1-årige prins Albert i sina armar framträdde på stadshusets balkong utbröt dunrande applåder och hurrarop bland människomassorna, som hade samlats utanför.

Efter lunchen promenerade vi över Pont des Arches till stadsdelen Outremeuse, som sedan sekler i stor utsträckning har befolkats av hantverkare och arbetare samt numera också av utomeuropeiska immigranter. Vi passerade det nya L-formade kulturcentret B3, som invigdes 2023 och är helt byggt i stål och glas. Man kunde ana en begynnande gentrifiering i de gamla husen längs med vissa smala gator, men Jacques förklarade att fastighetspriserna fortfarande är relativt låga. Vi såg också huset där Georges Simenon bodde, då han redan som 15-åring började extraknäcka som kriminalreporter. Utan att ha fullgjort sin studentexamen lämnade han Liège för Paris vid 19 års ålder. Också vi lämnade Liège vid 17-tiden efter en givande dag.

Vår guide framför Scènes populaires liégeoises

Gaufre de Liège

Klubbens besök på Le château Bois Seigneur Isaac

Text: Bo Dahlqvist; foto: Kerstin Windahl

Den 4 oktober besökte Klubben slottet, där vi blev guidade av Baronen själv och hans hustru. Vi började rundvandringen på bottenvåningen, där värdparet berättade om slottet och familjens historia och visade släktens många porträtt en trappa upp.

Seigneur Isaac grundade en borg på 1300 talet. Det var en del av ett försvarssystem för att skydda grevskapet Hainaut mot den expansionistiska Greven av Brabant. En arvsstrid ledde till att slottet sålde 1712 och den nye ägaren byggde om borgen till ett nöjesslott. Den nye ägaren beslutade att bygga om borgen för att vara mer i linje med den tidens mode men också för att göra det mer beboligt. Det nya slottet byggdes på tre av den gamla borgens sex sidor. Ett av den gamla borgens torn finns kvar som ni ser på ett foto på nästa sida. Entrén byggdes i en framskjutande del som ligger över den gamla vindbryggan.

1810 gifte sig arvtagerskan med en man av släkten Snoy. Mannen förde över stora samlingar till slottet bland annat familjens tavelsamling. Familjen Snoy stod nära den kungliga familjen och upprätthöll höga poster. Jean-Charles Snoy var till exempel med och signerade Romavtalet 1957. Vissa preliminära utkast till avtalet finns

bevarade på slottet.

Vi visades runt genom de fina salarna och samlingarna. Där finns också ett fint och välfyllt bibliotek. Baronen var verksam i Världsbanken och har därmed rest mycket. Speciellt intressant var det fina och välfyllda biblioteket som var organiserat per land. Baronen Snoy hade ju varit verksam i Världsbanken och rest mycket. Han hade flera svenska böcker, bl.a. annat Staffan Paves memoarer.

Efter rundturen bjöds vi på förfriskning och våfflor i matsalen. Vi tackade sedan vårt gästfria värdfolk och lämnade egendomen genom den vackra trädgården

Slottsbesökarna framför slottet.

Den gamla borgens torn som finns kvar sedan 1300-talet.

Baronen visar ett av de alla otroliga verken som finns på slottet.

I trappen upp till ovanvåningen hänger hela släktens porträtt.

Baronen visar upp en av alla sina böcker ur sitt privata bibliotek.

En kväll i renässansens tecken – Emil Ems återvänder till Svenska Klubben

Text & foto: Louise Hallström

Den 14 oktober fylldes Svenska Klubbens medlemmar av nyfikenhet och förväntan när fotografen och reseförfattaren Emil Ems återvände för att presentera sin senaste bok, Kejsare Maximilians sista triumf. Fjorton medlemmar hade samlats – en lagom stor grupp för att skapa både intimitet och livliga diskussioner – och redan från första stund stod det klart att vi hade en ovanligt spännande kväll framför oss.

Emil tog oss med flera århundraden bakåt i tiden, till en epok då Europa skakades av krig, dynastiska konflikter och konstnärliga storverk. I centrum stod Maximilian I, den habsburgske renässanske kejsaren som – trots att han var österrikare – lämnade djupa avtryck just här i Belgien. Som 17-åring gifte han sig med Maria av Burgund och ärvde därmed i stort sett hela Benelux. Äktenskapet gjorde honom till en av Europas mäktigaste furstar, men också till en härskare ständigt indragen i konflikter: mot Frankrike, mot flamländarna och mot sin egen ekonomiska verklighet.

Med entusiasm och glimten i ögat beskrev Emil en man som inte bara brottades med sin egen tids problem, utan också med hur framtiden skulle minnas honom. När livet började köra ihop sig – med både skulder och krig som staplades på hög inledde Maximilian ett av

historiens första riktigt medvetna PR-projekt. Han lät trycka sina egna autobiografier och anlät de främsta konstnärerna för att skapa monumentala bildverk i tryck: Triumfbågen och den storslagna Triumfprocessionen, ett hundra meter långt bildtåg som visar hur kejsaren ville bli ihågkommen.

Det är detta verk som står i centrum för Emils nya bok. Han har efterforskat, dokumenterat och satt samman hela verket i 108 tablåer – ett renässansens panorama i akvarell, guld och silver, kompletterat med fördjupande kommentarer om kejsarens liv och tid.

Publiken lyssnade med stort intresse och en frågestund följde föredraget, där frågor om verket och Emils historiska intresse lyftes. Stämningen var varm och engagerad – en sådan kväll där man känner att historien kommer lite närmare. Som avslutning lottades tre exemplar av boken ut. Glädjen var stor hos vinnarna (undertecknad inkluderad!) när vi fick hålla den praktfulla volymen i händerna. Boken är inte bara ett konstverk i sig, utan också en unik inblick i hur en renässanshärskare ville iscensätta sin egen storhet och minne.

Det blev en otroligt intressant och spännande kväll, med en härlig mix av lärande, gemenskap och en god portion renässansprakt. Vi ser redan fram emot Emil Ems nästa besök hos Klubben!

Emil visar upp en fysisk kopia av ett utdrag av Triumftåget.

Bokutdelning till de lyckliga vinnarna!

Europalia España – Lys y sombra

Text & foto: Christina Måneskiöld

Uttställningen tar avstamp i konstnären Francisco de Goya (1746–1828) och belyser den spanska realismen med ett samtida perspektiv. Goyas konstnärskap används som en utgångspunkt för att undersöka både motsägelser och nyanser i den spanska konsthistorien.

Sedan 1800-talet har Goya ofta betraktats som en viktig symbol för spansk identitet och nationalism. I denna utställning granskar Bozar hur denna bild har formats och hur Goyas verk kan förstås bortom förenklade tolkningar.

År 1763 flyttade Goya till Madrid där han bland annat studerade för den böhmiske konstnären Anton Raphael Mengs, som var en av sin tids mest inflytelserika målare. Efter att ha nekats inträde till konstakademien i Madrid reste Goya vidare till Italien, där han deltog i flera konståvlingar och belönades för sina arbeten. Han återvände till Madrid 1774. En annan viktig mentor var Francisco Bayeu, även han verksam som hovmålare. Genom sina kontakter med Mengs och Bayeu fick Goya anställning vid den kungliga gobelängmanufakturen, vilket blev hans första steg in i hovets tjänst.

Mengs och Bayeu arbetade inom de

akademiska ideal som präglade tiden, med influenser från barock, rokoko och nyklassicism. Goya tog initialt intryck av dessa stilideal, liksom av den italienske konstnären Giovanni Domenico Tiepolo under sin vistelse i Italien. Med tiden utvecklade han dock ett mer personligt uttryck och en friare komposition. Goya angav själv sina främsta inspirationskällor som mästerverk från Italien och Spanien samt konstnärer som Rembrandt och Velázquez – och inte minst naturen själv.

År 1786 fick Goya tjänst som hovmålare hos kung Karl IV och senare även hos Josef Bonaparte. Parallellt hade han nära kopplingar till flera konstakademier runt om i Spanien. Utöver sitt måleri var Goya även en framstående grafiker. Mest känd är serien *Los Caprichos*, bestående av 80 etsningar som kritiskt skildrar samtidens samhälle och mänskliga beteenden.

Svenska Klubben och SWEA Belgium arrangerade gemensamt ett guddat besök till utställningen för sina medlemmar. Totalt deltog 17 personer. Vid ankomsten utrustades alla med hörlurar, vilket till en början väckte en viss nyfikenhet kring hur upplägget skulle fungera. Tidigare guddade besök har ofta inneburit att gruppen samlats tätt runt guiden, ibland tillsammans med andra besökare som velat följa med.

Detta system visade sig fungera mycket väl. Vi kunde röra oss fritt i utställningen, betrakta verken i egen takt och ändå ta del av guidens berättelser utan avbrott.

Vår guide var mycket engagerad och kunnig. Hon gav fördjupande inblickar i Goyas liv och verk samt i arbeten av andra konstnärer – både samtida och senare – och deras relation till Goya. Dessutom belystes Goyas roll under Napoleon-tiden och den historiska kontexten runt hans konstnärskap.

Den planerade rundturen var beräknad till cirka 1,5 timme, men först efter mer än två timmar nådde vi det sista rummet, som innehöll omfattande information om den aktuella perioden i Spaniens historia.

Ett varmt tack riktas till vår guide för en mycket givande rundvandring fylld av kunskap och perspektiv.

Källor:

[Bozar.be](https://www.bozar.be)
[Wikipedia.se](https://en.wikipedia.org/wiki/Francisco_de_Goya)

Firande av Drottning Astrids dubbla jubileum

Text: Roland Bladh; foto: Nathan Karelsen

Prinssessan Astrid, född 1905, gifte sig 1926 i Stockholm med Belgiens kronprins Leopold, med vilken hon fick tre barn. När Leopold blev kung 1934 blev Astrid drottning av Belgien. Tragiskt nog omkom hon redan året därpå i en bilolycka. Redan som kronprinsessa engagerade sig Astrid starkt i sociala frågor och blev med sitt engagemang och sin närhet till folket mycket älskad av belgierna.

Minnesfesten anordnades av Svenska Klubben tillsammans med Fonds Reine Astrid och La Société Belgo-Suédoise i slottet Argenteuil i Waterloo. Felix de Merodes välkomsttal följdes av Svenska Körens vackra ackompanjemang av filmen om Drottning Astrids liv. Därefter höll Sveriges nya ambassadör Johanna Brismar Skoog ett kort tal. Mot slutet av måltiden höll professor emeritus Christian Koninckx, författare till flera verk om drottning Astrid, ett uppskattat föredrag om hennes liv och gärning.

Minnesmåltiden serverades som buffé, vilket fungerade mycket väl och gav goda möjligheter till mingel. Arrangörerna får en stor éloge för det välordnade evenemanget.

Fler bilder från kvällen finnes här: [Fotoalbum: firande av Drottning Astrids dubbla jubileum](#).

Nya ambassadören Johanna Brismar Skoog i talarstolen

Kvällens talare Christian Koninckx

KOMMANDE AKTIVITETER

Julgransplundring 2026

Den 18 januari kl. 15 sker
julgransplundringen som vanligt på
Svenska kyrkan i Bryssel.

Mer information följer via Klubbens
och kyrkans kanaler.

ÅRSMÖTE 2026

Kallelsen till årsmötet kommer med mejl till alla medlemmar i god tid före årsmötet tillsammans med alla årsmöteshandlingar och en länk för anmälan.

Valberedningens förslag presenteras vid årsmötet. Vi inleder som vanligt med mingel och en traditionsenlig talare. I år kommer Johanna Brismar Skoog, Sveriges nya ambassadör till Belgien och Luxemburg, att tala för oss!

Februari

12
2026

19:30–21:00

Svenska kyrkan i
Bryssel

Med varma hälsningar,
Svenska Klubben i Belgiens styrelse

Prinsessan Astrid blir en avgudad drottning i Belgien

Text: Bo Dahlqvist, foto: Wikimedia Commons

Prins Karl, Hertig av Västergötland, Astrids pappa, var son till Oscar II. Hennes mamma var prinsessan Ingeborg från Danmark. Farbrodern blev Gustav V. Hon föddes i Stockholm 19 november 1905 och bodde i en villa på Djurgården.

1925 besöker hon Spa och träffar Belgiens drottning Elisabeth. I september, året efter, kommer drottning Elisabeth till Stockholm tillsammans med kronprins Leopold. Han bjuds in till villa Fridhem i Kolmården där de två unga och blyga lär känna varandra under långa skogspromenader. Förlovningsen blir officiell den 21 september 1926.

Hon gifte sig den 10de november 1926 med kronprinsen Leopold och blev genom detta Hertiginna av Brabant. Hon blev Drottning 23 februari 1934 då hennes man efterträdde sin far Albert I när denne avled. Han blev då Kung Leopold III.

Astrid fick en uppfostran för att bli en fin person anpassad till en aristokratisk miljö. Hon fick lära sig språk, bland annat engelska och franska, spela piano, dansa men också mer praktiska saker som att sy och att laga mat. Hon gick en fyra månaders kurs för att ta hand om friska och sjuka barn. Hon fick också en fysisk utbildning med aktiviteter som skidåkning, golf, ridning och simning. Hennes pappa var ordförande i Svenska Röda Korset. Hon deltog ofta i olika aktiviteter ordnade av dem.

Det var en dag i november som ett vitt fartyg gled uppför floden Schelde. Prinsessan Astrid stod på däck. Hela Belgien var där och drömde om att få se denna fe som anlände från Norden som tagen ur en H C Andersen bok. Belgarna placerade henne redan från början som större än livet.

Plötsligt var hon där som man hade drömt men ännu vackrare. Helt i vitt och graciös och med ögon som reflekterade havet. Hon sträckt ut sin hand och vinkade mot folket på ett enkelt och vänligt sätt och åskådarna kände genast en samhörighet.

Hon vinkade sedan på samma sätt när kungaparet reste runt landet på sin "joyeux entrée", Eriksgata, och det gick hem i hela landet.

Första barnet kom redan året efter bröllopet. Det var en flicka som döptes till Josephine-Charlotte. Tre år senare kom det en son, Baudouin, och ytterligare fyra år senare kom Albert. Drottning Astrid ägnade mycket tid för att ta hand om sina barn. Medierna tilläts ta bilder och skriva om hur barnen lekt. Detta förstärkte Astrids anseende bland befolkningen då hon framstod som en god mor; en referens. Hon var också aktiv i olika välgörenhetsorganisationer.

De bodde på slottet Stuyvenberg, som ligger granne med slottet i Laeken men är mer intimt. De hann med många resor till Kongo, Egypten, Java och Sumatra. Till Schweiz för de varje år för att åka skidor.

I augusti 1935 åker de till Schweiz. Leopold har ordnat med en bil för att kunna göra utflykter. Han vill köra själv. När de kör utmed Vierwaldstättersjön undrar dom om vägen och drottningen viker ut en karta. Kungen tittar på kartan och tappar kontrollen över bilen som kör av vägen, träffar träd och välter. Kungen har brutna revben men Astrid har kastats ut ur bilen och går inte att rädda. Hela befolkningen i Belgien blir förtvivlade. Nyheten sprids över hela Europa. Astrids kropp förs till slottet i Bryssel där 500 000 besökare defilerar innan begravningen äger rum.

Ett kapell har byggts vid olycksplatsen i Küsnacht. Det är emotionellt att besöka. Allas tankar går till kungen och kanske ännu mer till de tre små barnen som blivit moderlösa.

Källa: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crown_princess_Astrid_1926.jpg

Min Pilgrimsvandring september 2025 till Santiago de Compostela, Camino del Norte

Text & foto: Bo Caperman

Varför ger man sig ut på Pilgrimsvandring? I mitt fall var det för att jag ville det, inget annat. Första utmaningen är att bestämma sig, sedan följer planering i vidare bemärkelse. Anledningen att jag valde Camino del Norte var att jag ville gå längs havet, den förhoppningen infriades inte helt.

På planmark går man 20-25 km på två till tre timmar, i terräng som Caminon blir det snarare sju till nio timmar beroende på svårighet. Jag startade i Gijón med 350 km till Santiago de Compostela. För att erhålla ett så kallat pilgrimscertifikat, författat på latin, måste man vandra de sista 100 km till Santiago. Vandringen loggas i Pilgrimspasset. Den vanligaste vägen är Camino Frances som jag planerar för våren 2026.

I Santiago de Compostela finner vi Jesu lärjunge Jakobs grav som upptäcktes på 800-talet. Sedan dess har pilgrimer vandrat dit över olika vägar, även sjövägen från Skandinavien. Utmärkt pilgrimsled passerar både Stehag i Skåne och Kastrup flygplats, tillika både Bryssel och Paris. Detta kan bli föremål för en annan text.

Jag hade en packning på runt 10 kg där jag följde rekommendationer om innehåll. Det visade sig alltför tungt så jag anlätade Correo Camino för tunga ryggsäcken men jag planerade från dag till dag min destination för respektive vandring. En klocka med veckodag och datum underlättar, annars är det lätt att gå bort sig i tiden. Det går oftast bra med hyfsad engelska, ytterliga språk är en fördel i synnerhet naturligtvis spanska.

Jag flög till Bilbao, en tidig bokning kostar T/R runt SEK 4 000. Övernattning och besök på Guggenheim, därefter buss till Gijón där min egentliga vandring börjar den 8 september med målet Salinas. Härbärgen i Salinas, San Martín, är av den riktigt klassiska sorten. Man bor i sovsalar och äter gemensamma måltider. Betalningen är med "donation" man betalar vad man kan och vad man tycker att det är värt. I helhet var det en god erfarenhet med fina samtal med pilgrimer från när och fjärran.

Jag fortsatte följande dag mot Muros de Nalón och Casa Carmina. Det blev en tuff vandring. Under de dryga 20 km som gick mest genom skog med enstaka vyer mot havet var det inget som helst "vattenhål", knappt bänk att sätta sig på. Tur var att jag hade med mig vatten, vätskeersättning och några extra kalorier så att jag klarade det. Det var mycket uppför, och nedför. Ryggsäcken blev tyngre och mycket tyngre.

Casa Carmina var ett privat och välskött hostel. Maten var god och jag hade bra samtal med vandrare från Tyskland, Danmark och Nederländerna. Här fick jag lära mig detaljerna rörande Correo Camino. I kort, man betalar en fast avgift och sedan fraktar Correon ryggsäcken till nästa ställe där den står på plats när man kommer fram. Jag hade som extra försäkring en iTag i ryggsäcken som spårade var den var. Utan den här servicen skulle jag sannolikt gett upp alternativt skänkt bort halva min packning. Här har Postnord mycket att lära.

Den 10 september fortsatte vandringen mot Soto de Luiña och hotellet Paulino. Det var en vacker och pastoral vandring med några havsvyer, framför allt lätt utan den tunga ryggsäcken. Vi var inte så många på Caminon, ibland gick jag själv och ibland hade jag sällskap. Paulino var ett trevligt litet hotell, jag fick ett eget rum. I byn provade jag även bra lokal IPA. På kvällen serverades meny Peregrino, det vill säga pilgrimsmeny.

Nu (11 september) bar det av mot Cadavedo. En lite svårare vandring som börjar med en lång uppförsläkt annars en vandring med vackra vyer. Cadavedo är ett litet samhälle med all nödvändig service. Ännu en natt på hotell med eget rum och egen dusch. Fick tvättat alla kläderna för 8 Euro. En trevlig lokal restaurang som serverade frukost, lunch och middag. Musslorna var utmärkta. På kvällen gick jag ner till en ganska vild strand.

Morgonen den 12 går vägen till Lueca. Enligt guideboken en lätt vandring på 16 km, men. På halva vägen är det en ravin med brant nedåt på 150 meter. Nere i dalen finns en restaurang som serverar en stärkande lunch. Tur det, efter kommer en stigning på 150 meter där jag i princip fick klättra. Lueca

är ett fiskesamhälle som ligger vackert i en djup klyfta. Här gällde sovsal och ett "riktigt" Albergue för pilgrimer. Detta var det enda stället där föreståndaren "hospitaleron" var en riktigt tjurig typ.

Nu (13 september) lämnar jag Asturien och kommer in i Galicien, närmare bestämt kuststaden Ribadeo. En mycket trevlig stad där jag stannade i två dagar. Jag bodde på hotellet Costa Verde som låg mitt i stan. Det var marknad och livligt stadsliv. I segelbåtshamnen låg det både traditionella båtar och moderna segelbåtar.

Den 15 september lämnar jag kusten. På grund av skogsbränder och riktigt dåligt väder var jag tvingad att åka buss till Vilalba. Pilgrimshemmet "As Pedreiras" välkomnade med bäddade sängar, riktig lyx, och trevliga människor. Hospitaleron spelade gitarr på kvällen, här träffade jag den första svensken. Lunchen njöt jag billigt på ett enkelt lokalt matställe. Tre rätter med vin 12 Euro. De sätter fram en flaska vin och man dricker hur mycket man önskar. Bullernivån var hög och gemytlig.

När jag lämnade Vilalba på morgonen (16 september) var det 9 grader C. Kallt men det blev snart varmare när solen började visa sig. Det var en vacker vandring till Baamonde. Vägen var inte alltför väl utmärkt och när man går i tankar kan man komma fel. Ett gäng irländska flickor ledde mig dock rätt på Caminon. Jag bodde på ett klassiskt Pilgrimshem (Xunta) med stora sovsalar, välordnat och rent med duschar och toaletter men inget mer. Xunta drivs av drivs av Galiciens lokala regering, priset är 10 Euro per natt och man kan inte boka, first come first served.

När jag lämnade Baamonde tidigt den 17 september var det kallt och fuktigt. Det tog ett bra tag innan dimmorna skingrades. Passerade ett fint landskap, vid ett tillfälle en kyrka med en källa intill där lokalbefolkning tappade vatten på flaskor. I Miraz väntade ett välordnat härbärge med god mat och sällskap. Njöt gratinerade pilgrimsmusslor. Här träffade jag Annika från Göteborg som gått med sin man Åke hela vägen från Irun, nu vandrade hon allena. Vi hade goda samtal

om hur mycket man skulle bära med sig på Caminon. Vi skulle träffas spontant under vägen fram till Santiago.

sovsalar sov jag gott. Till våren väntar Camino Frances.

Den 18 september bär det av mot klostret Sobrado dos Monxes. Lantlig vandring långt från byar och människor. I Sobrado bodde jag riktigt lyxigt på ett kloster som drevs av cisterciensermunkar. Både middagen och frukosten intogs på klostret i samtal med framför allt spanska pilgrimer. Det är i sammanhanget en varm morgon när jag lämnar Sobrado mot Arzúa. Det är lite mer folk och vattenhål längs vägen. Sista biten upp mot Arzúa är en utmaning innan jag kommer till Cruce de Caminos där jag skall tillbringa natten. I Arzúa möts Camino del Norte och Camino Frances varandra och det märks. Antalet pilgrimer har ökat markant.

Nu (20 september) 20 km mot Arca. Det är nu lika många välförsedda vattenhål på 10 km vandringsled som det varit på 300 km längs Camino del Norte. Det blir några fler stopp än det per nödvändighet varit tidigare. Bredvid pilgrimshemmet var det en enkel restaurang där jag åt min middag. Hade spännande samtal med värdshusvärden som en gång på Mallorca hade flirtat med Malmöflicka. Lärde mig en del om byggnader som rasar och varför. Med vid bordet var en flicka från Brasilien, civilingenjör och doktor i ämnet.

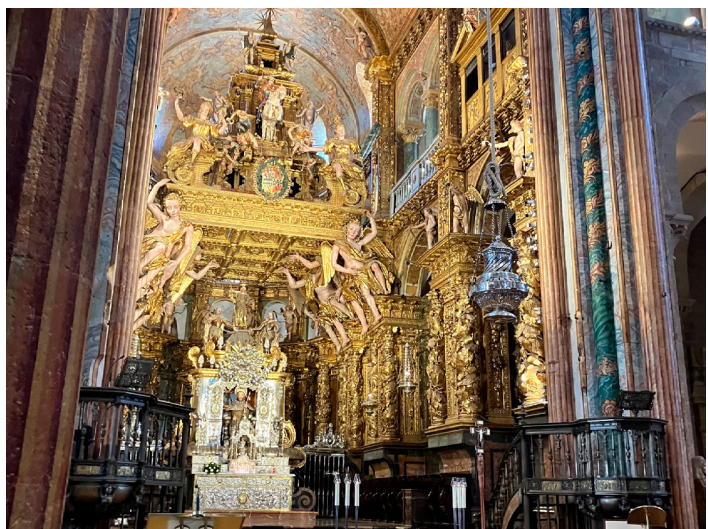
21 september, exakt 20 km till katedralen i Santiago de Compostela. Jag startade tidigt i dimma och kall morgon. Snart blev det varmare. Inledningsvis var det fortfarande lantligt. Det var fler pilgrimer som kom på häst eller cykel. Vid Monte de Gozo kunde man se katedralen. Detta var den första dagen med riktigt regn, tre ordentliga skurar. När jag sedan närmade mig Santiago var det snarare ganska ful förortsbebyggelse som mötte mig innan jag kom fram till Albergue SP55 där jag checkade in.

Senare på eftermiddagen fortsatte jag mot katedralen och pilgrimskontoret där jag hämtade ut mitt "Pilgrimscertifikat", författat på latin. Jag fick godkänt 341 km från Avilés/Salinas till Santiago de Compostela.

Måndagen den 22 september deltog jag i Pilgrimsmässan klockan 12:00. Det var en mycket speciell upplevelse. Först blev vi pilgrimer tackade för vår vandring och vår närvaro, därefter fortsatte predikan om världsläget och internationell solidaritet. Det var mäktigt och tankeväckande.

Under min vandring flöt tankarna som om jag mediterade. Ofta tänkte jag om jag kunde samlat alla tankar från de pilgrimer som gått samma väg under mer än 1 000 år. När det var som tyngst tänkte jag i termer av "ett steg till – ett steg till".

Sammanfattningsvis mycket väl använd tid. Ofta upp med soluppgången, frukost och vandring hela dagen. Många goda samtal, ibland med mig själv, ibland med andra pilgrimer. Trots

Låg Atlantis i Skandinavien?

Text: Lisbeth Ekelöf

Många är de som försökt hitta den sjunkna staden Atlantis. De flesta söker runt Medelhavet, men det finns en del som söker även på våra nordliga breddgrader. För att utreda detta får vi börja från början.

Myten om Atlantis

Atlantis, myten om den försvunna kontinenten som nog de flesta känner till, började med Platons dialoger, vilka han skrev omkring 360 f.Kr. Själv uppgav han att han läst om Atlantis i egyptiska källor, men några sådana har inte hittats. Redan under antiken tvistade de lärde om huruvida kontinenten funnits eller inte, och var den i så fall skulle vara belägen. Även in i våra dagar pågår diskussionen. De flesta letar efter den runt Medelhavet men på 1700-talet lade några balda, svenska män fram standpunkten att Atlantis i själva verket var Skandinavien.

Götismen

Götismen varen svensk kultur och idéströmning som började under 15-1600-talen och nådde sin höjdpunkt under 1700-talet. Idén byggde på att götarna - ett forntida nordiskt folk - inte bara var Skandinaviens ursprungsbefolkning utan även ett av världen mest ärofulla, civiliserade och krigiska folk. Med dessa tankar ville man stärka Sveriges historiska och kulturella prestige, särskilt under stormaktstiden. Man kombinerade nationalism med en vurm för antik historieskrivning, tittade på klassiska myter och bibeltolkningar i syfte att förhålliga en svensk forntid.

Rörelsens mest betydelsefulla följeslagare:

- Olaus Magnus (1490-1557) - skildrade Norden som exotiskt, kraftfullt och fullt av uråldriga traditioner.
- Johannes Magnus (1488-1544) - hävdade att Sverige haft hundratals kungar tillbaka till forntiden. Han lade också grunden för tanken att svenskarna härstammade från de antika goterna.
- Georg Stiernhielms (1598-1672) - "den svenska skaldekonstens fader", hävdade att svenska var urspråket till de klassiska språken - en central idé inom götismen.
- Olof Rudbeck d.ä. (1630-1702) - rörelsens mest kände företrädare. Författare till *Atlantica* där han argumenterade för att Atlantis egentligen var Sverige. Han ansåg dessutom att Norden var mänsklighetens civilisationella urhem.

Varför trodde man att Atlantis låg i Skandinavien?

Idén är främst kopplad till Rudbeck och några tidiga humanister. De byggde sina slutsatser på en kombination av källor och nationalism. Man försökte förena Platons beskrivning av Atlantis med bibliska berättelser och nordiska sagor. När uppgifterna inte alltid passade ihop använde man sin kreativitet. Nationalismen under stormaktstiden ville få Sverige att framstå som en uråldrig civilisation med historiska anspråk i Europa. Atlantis-tesen blev därför något slags kulturell propaganda som skulle ge prestige till Sverige och legitimera dess maktställning.

Rudbeck använde även geografiska och klimatomständiga tolkningar för sina teser. T.ex. svenska floder, naturformationer och fynd av runor och fornlämningar som "bevis" för att beskrivningen av Atlantis passade in på svenska förhållanden. För den tidens arkeologi och historievetenskap var det accepterat att bygga djärva teorier på spekulativa språkjämförelser, mytologiska paralleller, egenkonstruerade släkträd och anpassade översättningar. Rudbecks *Atlantica* är ett bevis på sådan bristande källkritik, men rik på fantasi.

Atlantis-projektet blev för Rudbeck en passion och besatthet. I fyra volymer försökte han bevisa att svenskarna var ättlingar från invånarna i Atlantis. Alla var inte övertygade. Den italienske diplomaten Lorenzo Magalotti skriver: "Om denna bok kan göra lycka, hänvisar jag till den blinda vördnaden för en så högt ansedd och lärd man. Men jag kan dock icke underlåta att göra den anmärkningen, att svenskar är i högsta grad lättrogna, kanske ännu mer än tyskarna."

Myten om Atlantis

Myten om Atlantis lever vidare. Modern forskning förlitar sig mer på fakta än fantasier och kreativitet med källmaterialet. Vi kan se historiska dokumentärer där än den ena, än den andra platsen utpekas som trolig plats för det undersköna Atlantis.

Myten lever vidare, särskilt i populärvetenskapliga och "alternativa" kretsar, tack vare ny teknik som gör det möjligt att upptäcka undervattensstrukturer och sänkt land. Men bevisen är fortfarande inte tillräckliga för att ge en definitiv "vetenskaplig bekräftelse" av Atlantis som det Platons beskriver det. Många av de strukturer och

fynd som nämns kan vara naturliga, eller åtminstone inte övertygande kopplade till en avancerad, mytisk civilisation som "sjönk i havet" som i Platons dialoger. Forskningen utvecklas, och nya metoder (eDNA, avancerad sonar m.m.) ger hopp om att vi kanske kan få nya insikter. Men det är lika troligt att mycket av vad som kallas "Atlantisforskning" förblir spekulativ snarare än bekräftad historisk vetenskap.

En vetenskaplig status från åren 2024-2025 ger följande vid handen: forskningen är aktiv men splittrad. Det finns flera moderna geologiska och arkeologiska projekt som undersöker sänkt land och möjliga civilisationer, men inget entydigt "Atlantis-bevis" har accepterats av den stora akademien. Nya kandidater har dykt upp. Platons Atlantis-idé prövas nu mot områden som Kanarieöarna (sänkt seamount), Siciliensundet / Pantelleria, och även Nordafrika (Atlas-bassängen). Katastrofhypotesen (Younger Dryas) har fått nytt liv och används som en möjlig bakgrund för att förklara berättelsen om ett "förtvunnet land / stad". Alternativa forskare fortsätter att publicera artiklar som hävdar att Atlantis var en verklig plats - men bevisnivån är inte övertygande enligt de flesta professionella arkeologer och geologer. Tekniken spelar också roll. Moderna metoder (sonar, sedimentkärnor, geokemiska analyser) gör att vissa tidigare "mytiska" hypoteser kan prövas mer rigoröst än tidigare.

Det mest troliga är att Atlantis är en myt. Att Platons Atlantis är en version av verkliga katastrofer och förändrade kuster, mer än en specifik plats. Även idag ser vi hur klimatet förändrar kustlinjer och hur väderkatastrofer förändrar geografin. Forskningen fortsätter och nya fynd och hypoteser kommer upp till ytan. Och, vem vet. En dag kanske myten blir verklighet. Under tiden får vi njuta av en storartad myt som håller intresserade fångslade århundraden efteråt. Det är inget fel i ett historiskt mysterium - eller hur?

Bok och författartips julen 2025

Text & foto: Bo Caperman

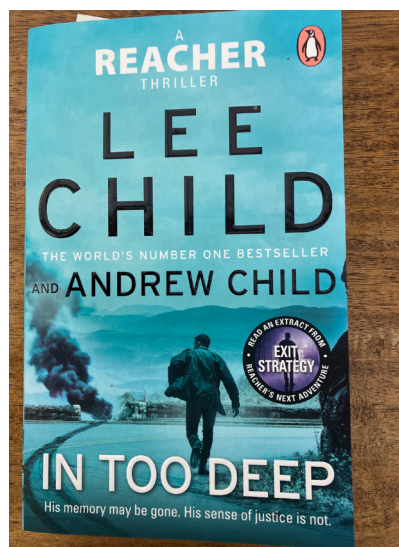
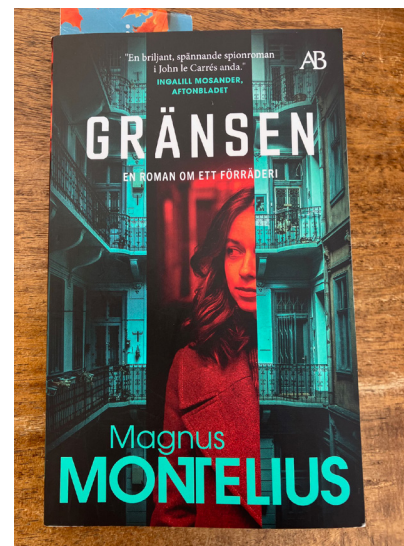
Bakom rubriken ryms en tanke att både ge tips om författare och om deras böcker. Två av författarna har skrivit relativt många böcker vardera, den tredje som är svensk har endast skrivit tre böcker. En av dem är amerikansk och har tilldelats Nobelpriset och är sannolikt den mest kända för Bladets läsare. Nummer två är Britt, prisbelönad thrillerförfattare som har skapat sin egen antihjälte och den tredje är svensk och har som sagt skrivit tre nutida historiska spionromaner i John le Carrés anda.

Ernest Hemingway tilldelades Nobelpriset i litteratur 1954. Den gamle och havet publicerades 1952. Boken är en kort roman på färre än 100 sidor. Jag läste boken på Caminon (läs min text på annat ställe i Bladet). Varje sida i boken är i sig ett vackert mästerverk och den passade alldeles utmärkt under min vandring. Boken beskriver den kubanske fiskaren Santiagos utmaning och hårda kamp mot elementen. Sakerligen har många av Bladets läst boken för bra många år sedan men den klarar väl av en omläsning. Vill man få en introduktion till Hemingway rekommenderas "the Essential Hemingway" som innehåller hela "Fiesta-the Sun also Rises" samt noveller och utdrag av hans bästa texter.

Vill man ha riktig action passar böcker av Lee Child med antihjälten Jack Reacher. Han är en före detta väl dekorerad amerikansk militärpolis och numera "Drifter" utan fast adress. Med ett klart uttalat rättspatos, mycket välbyggd och mästare i personlig strid har Jack Reacher förmågan att alltid hamna i de mest märkliga och spännande situationer. Antihjälten klarar sig alltid även om han ofta får "blessyrer". Detta sagt är han bärare av händelserika förhållanden och historier som mycket väl kan ha en verklighetsbakgrund. Lee Child skriver numera tillsammans med sonen Andrew Child. I Jack Reacher serien finns det idag runt 30 böcker utgivna, även i svensk översättning.

Slutligen har vi den svenske författaren Magnus Montelius vars böcker rör sig mellan nutid och händelser innan murens fall 1989 och den Albanska diktatorn Hoxhas död 1985. Montelius har skrivit tre böcker, alla spännande och läsvärda. Man skiftar perspektiv mellan nutida historia och idag. Historierna är uppdiktade men kan mycket väl ha hänt. Den första boken "Mannen från Albanien" (2011) är definitivt inspirerad av verkliga händelser. Bok nummer två, "Åtta månader" (2019) rör sig i maktens korridorer är mycket elegant berättad. Den senaste "Gränsen" kom nyligen ut i pocket. Förutom att vi rör oss i tiden rör vi oss mellan Budapest och Stockholm. I mitt jobb har jag haft förmånen att besöka både Ungern och Albanien så böckerna ger mig en ytterligare speciell känsla av verkliga händelser.

Slutligen önskar jag god läsning inför en god jul och gott nyår!

Julmarknader i Belgien 2025

Text & foto: Louise Hallström

Något av det bästa med Belgien är att avstånden är korta, städerna vackra och under advent fylls torg och stadskärnor av julmarknader med ljus, dofter och smaker. Det handlar inte bara om shopping – utan om att strosa runt i historiska miljöer med något varmt i handen och låta julstämningen komma av sig själv.

Inför 2025 har resebloggen *Discovering Belgium* sammanställt en översikt över landets julmarknader, och flera av dem är väl värda att lägga på minnet – både de stora, välkända och de lite lugnare alternativen.

Julmarknader att hålla utkik efter i Belgien 2025:

Bryssel – Brussels Winter Wonders (28 November 2025 – 4 January 2026)

En av Europas största julmarknader, utspridd över stora delar av stadskärnan. Här finns mängder av julbodar, ett stort pariserhjul, isrink och gott om mat och dryck. Perfekt om du vill ha mycket liv och rörelse.

Brygge – Winter Glow (21 November 2025 – 4 January 2026)

Julmarknad i sagolik miljö, mitt bland medeltida hus och kanaler. Kombinationen av ljusinstallationer, marknadsstånd och isrink gör Brygge till ett extra populärt resmål under vintern.

Gent – Gentse Winterfeesten (4-31 December 2025)

En julmarknad med lite annan känsla – mer kreativ och internationell, men fortfarande tydligt förankrad i stadens historia. Marknaden breder ut sig över flera torg i centrum.

Antwerpen (5 December 2025 – 4 January 2026)

En stämningsfull marknad kring stadens katedral och torg, där julhandel kombineras med vinterbarer, isrink och shopping i en av Belgiens mest dynamiska städer.

Liège – Christmas Village (28 November – 30 December 2025)

Ofta beskriven som Belgiens äldsta julmarknad. Här är tempot något lugnare

och atmosfären mer lokal, med fokus på traditioner, hantverk och vintermys.

Leuven (9-21 December 2025)

En mindre och mer intim julmarknad, centrerad kring stadens imponerande stadshus. Ett bra val för dig som vill ha julstämning utan trängsel.

Utöver dessa tipsar *Discovering Belgium* även om mindre städer som Mechelen, Namur och Mons – utmärkta alternativ för den som vill uppleva julmarknader i lite lugnare tempo.

Belgien visar helt enkelt en annan sida av sig självt under vintern och advent- och juletiden, även i år ser ut att bli ett utmärkt år att upptäcka landets julmarknader.

Källa: [Discovering Belgium – “Belgium’s Christmas Markets 2025”](#)

Varmt tack för ert stöd till Svenska kyrkan i Bryssel!

Adress: Avenue des Gauloise 35, Etterbeek.
Kontakt: bryssel@svenskakyrkan.se

Det har varit intensiva dagar i Svenska kyrkan i Bryssel, med rekordmånga besökare till julbasaren. Över 6000 besökare kom och handlade, åt och umgicks under de tre dagar som det var öppet. Stort tack till alla fantastiska människor som gjorde basaren möjlig! Alla ideella medarbetare som bakade, kokade glögg och julgröt, bredde mackor, satte upp ljusslingor, lyfte lådor och möbler, prismärkte, sålde lotter, stod utomhus i kylan och serverade, och mer!

Tack till ambassadör Johanna Brismar-Skoog som invigningstalade, och till årets sponsorer: Mannheimer Swartling, Vinge, QED, och KREAB. Ett tack också till Alvin Graphics som designade affisch och etiketter. Tack alla som handlade, för julbasaren utgör en viktig inkomstkälla för församlingen. Vid sidan av medlemsavgifterna hjälper basarinkomsterna till att hålla huset öppet och verksamheterna i gång under året.

Läs gärna mer om basaren på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/bryssel

Om du missade att besöka oss, så finns det fortfarande möjlighet att köpa någon julklapp eller andra julsaker i vår speciella "julshop" i kyrkans café.

Några höjdpunkter i kalender under december månad:

Söndag 7 december 16.00 och 20.00 Svenska körens Jul & Luciakonsert med kyrkans barn- och ungdomskörer. Biljetter: [ENGLISH](#) | [Swedish Choir](#)

Lördag 13 december 08.00 Luciamorgon med traditionellt luciatåg med kyrkans barn- och ungdomskörer & en ensemble från Svenska kören. Plats: Les Dominicains, Av. de la Renaissance 40, därefter luciafrukost i Svenska kyrkan (8 min. promenad genom Parc Cinquantaire). Biljetter: förköp i Svenska kyrkan måndagen 1/12 16.30–18.30, tisdagen 2/12 16.30–18.30, onsdagen 3/12 13.00–18.30, söndagen 7/12 12.30–13.30, onsdagen 10/12

13.00 –18.30. Går ej att beställa via telefon eller mejl. Resterande biljetter säljs vid entrén till Les Dominicains från kl 07.40 på luciamorgonen (endast kortbetalning).

Söndag 21 december 18.00 Musikgudstjänst med Sanna Gillerfors.

Julafton 24 december 11.00 Gudstjänst vid krubban, enkel jullunch & dans kring granen.

Juldagen 25 december 11.00 Högmässa och julkaffe. Därefter är kyrkan stängd för jullov och vila 26/12–10/1 och öppnar igen söndag 11 januari.

Med önskan om en fridfull & välsignad adventstid- och jultid!

Tina Haettner Blomquist, församlingssherde

BLI MEDLEM I SVENSKA KYRKAN I BRYSSEL / FÖRNYA DITT MEDLEMSKAP

Betala medlemsavgiften till bankkontonummer: BE25 5230 8144 1982. (TRIOBEBB). Avgifterna är: familj 250 euro, enskild 150 euro, pensionär/student/au-pair 50 euro. Det går också bra att dela upp betalningen med månadsbetalning under 12 månader; mejla önskemål till oss.

Med svenskt mobilnummer går det även att swisha en valfri gåva till 901 6031 Svenska kyrkan i utlandet. Ange "Bryssel" som

Johanna Brismar Skoog, Sveriges ambassadör till Belgien och Luxemburg.

Svenska Klubben i Belgiens minnesbok – De första 40 åren

Ar 2013 sammanställdes en jubileumsbok för att fira Svenska Klubbens 40-årsjubileum. Boken sammanställdes av Karin Tullberg och där kan ni läsa om allt som har hänt inom Klubben sedan dess formande 1973. Bland annat kan ni läsa om hur Klubben kom till och varför, dess första sekreterare, vilka de olika ordförandena har varit mellan 1973–2014, hur Bladet blev till, jubileumsfesten 2013, och mycket mer!!!

Nu har ni alla tillgång till onlineversionen via Klubbens Google Drive, klicka på länken nedan för att komma till minnesboken.

[Svenska Klubben i Belgiens minnesbok 1973–2013](#)

Svenska klubben I Belgien

- de första 40 åren

En jubileumsbok sammanställd av Karin Tullberg

Expat Welcome Desk

BRUSSELS, YOUR HOST REGION!

The **Expat Welcome Desk** of the Brussels-Capital Region is a free, multilingual and independent public service:

- We offer a tailor-made **administrative assistance** to the international community
- We provide **support** with any **practical or legal problem** that may arise

www.commissioner.brussels

+32 (0)2 430 66 00 | info@commissioner.brussels
Av. d'Auderghem 63 Oudergemlaan - 1040 Brussels

Follow us on Facebook [@commissioner.brussels](https://www.facebook.com/commissioner.brussels)

Tack för att du har läst detta nummer av e-Bladet!

Redaktionen vill även rikta ett stort tack till alla generösa bidragsgivare och flitiga korrekturläsare!

Deadline för nästa nummer meddelas via våra kanaler.

Vi blir jätteglada om du vill bidra med texter eller bilder.

Allt material skickas till:

ebladetsvenskaklubben@gmail.com

Skriv: "Bidrag till Bladet" i ämnesraden.

Vi önskar er alla en god jul och gott nytt år!

Glöm ej att det är dags att förnya ditt medlemsskap hos Klubben för att fortsätta ta del av Klubbens medlemsförmåner. Medlemsavgiften är 30€ per person/familj och gäller till slutet av 2026. Medlemsavgiften betalas in till Klubbens konto:

IBAN: BE53 9530 2419 0553 BIC: CTBK BEBX.

Läs mer på vår hemsida:

www.svenskaklubbenbelgien.org/blimedlem

Följ också gärna vår Facebook-sida för att hålla dig uppdaterad om alla våra olika evenemang: www.facebook.com/svenskaklubbenbelgien